

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Potěhy, okres Kutná Hora

Potěhy 155, 285 63 Tupadly

Identifikátor školy: 600 046 401

Termín konání orientační inspekce: 24. - 28. leden 2002

Čj.	021 023/02-5161
Signatura	oc2cv104

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Potěhy, okres Kutná Hora je úplnou základní školou, zřízenou obcí Tupadly. Má kapacitu 300 žáků. Ke dni inspekce měla 12 tříd se 237 žáky. Její kapacita je aktuálně využívána na 79 %. Škola realizuje vzdělávací program *Základní škola* (MŠMT ČR čj. 16 847/96-2), včetně jeho doplňků (MŠMT ČR, čj. 25 018/98-22). Tento základní vzdělávací program je doplněn nepovinnými předměty a zájmovou činností. Součástí školy je školní družina s kapacitou 50 žáků, která nebyla předmětem inspekce.

Škola působí jako spádová pro deset okolních obcí. Areál školy je dislokován na okraji osady. Právní forma - organizační složka obce.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Český jazyk

Předmětu je věnována předepsaná hodinová dotace. Na prvním stupni doplňuje výuku českého jazyka nepovinný předmět *náprava čtení a psaní*, na druhém stupni v devátém ročníku *cvičení z českého jazyka*. Učební osnovy zvoleného vzdělávacího programu jsou plněny, členění učiva do jednotlivých ročníků je rovněž v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Kontinuitu výuky předmětu zajišťují metodické sdružení pro první stupeň a předmětová komise druhého stupně zejména prostřednictvím koordinace časově-tematických plánů. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání i aktuálnímu složení tříd. Perspektivní i bezprostřední příprava na hodiny byla průměrná. Nedostatky byly zaznamenány zejména v metodickém vedení některých sledovaných hodin, v jejich struktuře. Podceněna byla rovněž materiální stránka přípravy některých hospitovaných hodin (využití pomůcek, didaktické techniky apod.).

Český jazyk ve škole vyučuje celkem devět učitelek (sedm na prvním stupni, dvě na stupni druhém). Tři z nich nemají odbornou ani pedagogickou způsobilost pro výuku českého jazyka (všechny vyučují na prvním stupni). Jedna z těchto učitelek rovněž vyučuje nepovinný předmět *náprava čtení a psaní* na prvním stupni. V části hodin měla tato skutečnost vliv i na úroveň výuky.

Škola má dostatek vhodných prostor pro výuku. Sledované hodiny byly vedeny v kmenových třídách, které byly standardně vybaveny žákovským nábytkem. Prostředí v učebnách mělo průměrnou úroveň, chyběla podnětnost pro výuku českého jazyka. Převažovaly nástěnky s žákovskými pracemi. Na prvním stupni byly všechny učebny vybaveny relaxačními koberci. V žádné ze zhlédnutých hodin ale koberce nebyly využity ani při výuce ani pro relaxaci.

Škola vlastní dostatečné množství učebních pomůcek i didaktické techniky, včetně výpočetní techniky. V žádné ze sledovaných hodin na obou stupních nebyla didaktická ani výpočetní technika využita. Učitelky využívaly zejména učebnice, v některých případech také pracovní listy a různé doplňovačky. V části hodin bylo zaznamenáno použití doplňující literatury (encyklopedie, slovníky, pravidla českého pravopisu). Psychohygienické podmínky v hospitovaných hodinách byly až na výjimky standardní.

V některých hodinách na prvním stupni nebyly metody a formy práce přizpůsobeny věku žáků (nepřiměřené využití frontální práce bez relaxace apod.). Organizační pokyny byly až na výjimky srozumitelné, přiměřené věku a možnostem žáků. Značené nedostatky se v hospitovaných hodinách objevovaly zejména ve využívání vyučovacích metod. Převažovala

málo efektivní frontální práce. Pouze v části hodin byla zaznamenána samostatná práce žáků, popřípadě kooperace. Tato zjištění se týkají zejména prvního stupně, na stupni druhém bylo činností žáků, samostatné práce a kooperativních činností využíváno více. Efektivita využití vyučovacího času se odvíjela od použitých vyučovacích metod a forem práce. Učivo bylo interpretováno bez věcných chyb.

Ve sledovaných hodinách byla využívána převážně vstupní motivace. Mezipředmětové vztahy uplatnily učitelky zejména v hodinách na druhém stupni. Zkoušení, ani klasifikace známkou nebyly zaznamenány v žádné z hodin. Hodnocení výkonů bylo především verbální, převážně kladné a následovalo ihned po výkonu. Při řešení samostatných úkolů (tam, kde tohoto způsobu práce bylo využito) se učitelky (až na výjimky) snažily o individuální pomoc žákům. Vzájemné hodnocení žáků nebo jejich sebehodnocení se objevilo pouze v jedné hodině na prvním stupni. Závěrečné souhrnné zhodnocení výkonu žáků na konci hodiny často chybělo, případně bylo stručné a obecné. Převažovaly hodiny, ve kterých výkony žáků v jejich závěru hodnoceny nebyly. V žádné ze sledovaných hodin nebylo zaznamenáno využití metody práce s chybou.

Dohodnutá pravidla jednání žáci zpravidla akceptovali a respektovali. V žádné z hodin nemuseli učitelé řešit zásadní kázeňské problémy. Žáci spolupracovali se zájmem, komunikovali s důvěrou. Pouze v jedné hodině na prvním stupni byly verbální žádosti žáků o pomoc hodnoceny jako neznalost a od toho se také odvíjela reakce učitelky na ně (negativní odmítnutí, které bylo demotivující a odrazovalo žáky od další komunikace). Dílčí problémy měly některé učitelky s používáním spisovného jazyka ve svém verbálním projevu.

Plánování a příprava měly průměrnou úroveň, rovněž tak podmínky výuky, interakce, komunikace byly celkově průměrné. Organizace, formy a metody práce, motivace, hodnocení měly jen vyhovující úroveň. Celková úroveň výuky českého jazyka byla ve sledovaných hodinách průměrná.

Dějepis a občanská výchova

Časová dotace věnovaná oběma předmětům je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Dějepis je vyučován v rozsahu dvou hodin v týdnu, občanská výuka má přidělenou jednoduhodínovou týdenní dotaci. Učební osnovy jsou plněny. Bezprostřední příprava učitelek na hodiny byla zodpovědná, učitelky věnovaly pozornost i přípravě různých pomůcek (mapy, mince a bankovky euro).

Dějepis ve škole vyučují dvě učitelky. Obě mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku jiných předmětů na základní škole (první stupeň- český jazyk). Občanskou výchovu vyučuje ředitelka školy, která má odbornou i pedagogickou způsobilost. Prostorové podmínky již byly popsány výše. Ve všech hodinách bylo využíváno zejména historických map (např. druhá světová válka), pracovních listů apod.

Struktura sledovaných hodin odpovídala věku žáků i cílům, kterých učitelky hodlaly dosáhnout. Organizační pokyny byly jasné a srozumitelné. V hodinách bylo využíváno i samostatných činností žáků, i když celkově převažovala práce frontální. V některých hodinách byla zařazena i práce ve skupinách. Efektivita vyučovacího času byla přímo úměrná použitým metodám a formám práce. V hodinách občanské výchovy bylo využíváno i systému přípravy referátů a přehledů zpráv z tisku, na kterých se podíleli všichni žáci.

Motivace se ve sledovaných hodinách objevovala především jako vstupní. Bylo využíváno různých jejích forem (doplňovačky, kartičky s otázkami apod.). Mezipředmětové vazby učitelky uplatnily zejména v souvislosti se zeměpisem a literární výchovou. Zkoušení na známku ani žádná jiná forma klasifikace nebyly ve sledovaných hodinách zaznamenány.

Hodnocení mělo převážně verbální podobu a bylo zpravidla kladné a motivující.

Dohodnutá pravidla jednání a chování žáci respektovali. Ani ve vyšších ročnících nemusely učitelky řešit žádné zásadní kázeňské problémy. Atmosféra v hodinách byla vstřícná, žáci pracovali se zájmem. Dílčí problémy byly v některých sledovaných hodinách zaznamenány v používání spisovného jazyka učitelkami.

Plánování a příprava, organizace, formy a metody práce, interakce a komunikace měly velmi dobrou úroveň. Podmínky výuky, motivace a hodnocení byly průměrné. Celková úroveň výuky bloku předmětů byla ve sledovaných hodinách velmi dobrá.

Přírodověda, vlastivěda

Výuka byla sledována ve čtyřech hodinách u třech vyučujících s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku I. stupně základních škol a u jedné, která splňuje podmínky pouze pedagogické způsobilosti. Obsah učiva byl v souladu s učebními osnovami a schváleným vzdělávacím programem, časová dotace odpovídala učebnímu plánu. V hospitovaných hodinách učivo navazovalo na předcházející.

Prostorné, světlé a standardně vybavené třídy, uspořádání lavic i výzdoba tříd a materiály k výuce příznivě ovlivňovaly průběh vyučování. Ve dvou hodinách měly učitelky připraveno dostatečné množství pomůcek (nástěnné obrazy, literární úryvky). Ve vyšších ročnících žáci využívali při skupinové práci encyklopedii, vybrané poznatky prezentovali ostatním. Probíraná témata byla pro žáky zajímavá, dávala jim možnost uplatnit své vlastní zkušenosti. Vhodné členění a střídání forem výuky ve dvou hodinách přispívalo k jejich aktivnímu přístupu a účelnému využití vyučovacího času. Speciální schopnosti žáků s poruchami učení a chování byly respektovány. V hodinách vlastivědy a přírodovědy byly použity jen učebnice a nebyl vytvořen prostor k dostatečnému procvičování učiva. Nezáživný způsob výkladu učitelky žáky neaktivizoval. Výuka zasáhla do přestávky, vyučovací čas obou hodin nebyl efektivně využit.

Motivace nebylo využito vůbec v hodině vlastivědy (*Naše vlast-Brno*). V ostatních hodinách chyběla průběžná motivace, popř. motivační výzvy. V hodinách převažoval frontální způsob vedení výuky, s výjimkou jedné hodiny vlastivědy, kde učitelka vhodně využila skupinové práce k tématu *Naši sousedé*. Výsledky práce skupin vyučující vyhodnotila a shrnula. V ostatních hospitovaných předmětech nebyly výsledky učení průběžně a ani v závěru hodnoceny.

Pravidla komunikace byla žáky akceptována. Možnost vyjádření znalostí a názorů žáků byla v některých případech omezena netrpělivostí učitelky. Při skupinové práci byl rozvíjen smysl žáků pro kooperaci. Způsob komunikace učitelky se žáky byl ve většině hodin klidný, povzbuzující a přátelský. Ve sledovaných hodinách byl zřetelný pozitivní vztah žáků k výuce.

Celkově byla výuka základů přírodních věd hodnocena jako průměrná.

Přírodopis a chemie

Časová dotace předmětu je v souladu s učebním plánem a obsah probíraného učiva naplňoval učební osnovy. Stanovené výukové cíle byly přiměřené aktuálnímu stavu tříd. Hodiny byly připraveny promyšleně. Přírodopis a chemii vyučuje učitel, který má úplnou odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku těchto předmětů.

Výuka chemie probíhala v odborné pracovně a hodiny přírodopisu v podnětně vybavené kmenové učebně, kde měli žáci k dispozici volně dostupné přírodniny i studijní materiály.

Dobře organizované opakování předcházejícího učiva žáky zaujalo a vhodně motivovalo. Byli aktivní, poznávali použité vzorky přírodnin chemických prvků, pamatovali si zajímavosti o jejich výskytu. Motivačně vhodně připravený byl i výklad nové látky, při kterém bylo použito

také kapesního atlasu nerostů a hornin. V dalších sledovaných hodinách byl zaznamenán věcný a odborně správný výklad o stavbě těla měkkýšů, ptáků a funkcích jednotlivých orgánů člověka. Pro názornost vyučující využíval resuscitační loutku i obrázky z učebnice. Zaujal žáky poutavými zajímavostmi, regionálními zvláštnostmi. Hodiny byly vedeny formou skupinové práce se zohledněním schopností žáků. Dobře bylo využito sledování a rozbor předložených přírodnin, demonstračních tabulí a vyvozování závěrů ze zkušeností žáků. Žáci byli motivováni seznámením s cíli hodin, jednak pochvalou za úspěšné odpovědi, uplatňováním vlastních zkušeností a dále také i zvolenými pracovními postupy. Výkony žáků byly hodnoceny, případnou klasifikaci učitel vždy zdůvodnil. V rámci prověřování znalostí byli žáci vedeni k sebehodnocení. Výrazným prvkem výuky byla okamžitá kontrola výsledků a snaha upozornit na chyby v práci žáků. Při hodnocení bylo přihlíženo k individuálním dispozicím, oceňována snaha a pokrok.

Osobnost žáků byla respektována. Méně prostoru měli žáci pro rozvoj komunikativních dovedností a pro vyjadřování vlastního názoru. Efektivně působilo spontánní zařazení neplánovaného žákova referátu k probíranému tématu. Svojí pozorností žáci projevovali pozitivní vztah k výuce a důvěru k vyučujícímu.

Výuka předmětů tohoto bloku je hodnocena celkově jako velmi dobrá.

Matematika

Výuka matematiky se ve všech ročnících řídí schváleným učebním plánem. Ve třídách druhého stupně je zvoleno povinné minimum vyučovacích hodin týdně, v devátém ročníku mají žáci navíc jednu hodinu volitelného předmětu *cvičení z matematiky*, na který se všichni přihlásili. V třídních knihách prvního stupně byly zjištěny některé nepřesnosti v zápisech probíraného učiva, ale k zásadnímu porušení učebních osnov nedošlo. Bezprostřední příprava jednotlivých vyučujících na sledované hodiny sice byla pečlivá, ale zejména v některých třídách druhého stupně byla zaměřena převážně na obsah, méně na organizaci, metody, formy a materiální zajištění výuky.

Na obou stupních školy je týdně vyučováno v povinné části učebních plánů 55 vyučovacích hodin matematiky (včetně *cvičení* v devátém ročníku), z toho 40 hodin (tj. 73 %) vyučují učitelé, kteří splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, zbývajících 15 hodin (ve II., III. A, V. B třídě) vyučují učitelé bez požadované kvalifikace. Přestože se personální zajištění výuky z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti od poslední inspekce v roce 1999 zlepšilo, zásadní posun v kvalitě výuky nebyl touto inspekcí zaznamenán.

Většina hodin na prvním stupni probíhala v kmenových třídách. V některých třídách byla funkční výzdoba, nástěnné materiály, které byly aktuálně využívány. Třídám druhého stupně slouží k výuce matematiky odborná pracovna. V ní bylo sice množství různých nástěnných materiálů, ale v průběhu sledované výuky učitelé s nimi nepracovali, sloužily spíše jako přehledy pro zapamatování. Ve třídách prvního stupně byly častěji oproti druhému stupni uplatňovány psychohygienické zásady (vhodné členění výuky podpořené diferencovaným přístupem, individuální přístup; pohybová relaxace).

V úrovni jednotlivých sledovaných hodin byly v organizaci, formách a metodách výuky značné rozdíly. V některých zhlédnutých hodinách probíhaly promyšlené, činnostně zaměřené aktivity žáků, individuální i skupinové. Převážně však měla výuka frontální charakter (většinou málo efektivní). Zejména v nejvyšších třídách druhého stupně citelně chyběla vnitřní diferenciací, byl vytvořen malý prostor pro samostatné a aktivní učení a pro diskusi o alternativních možnostech řešení úloh, nebyly využívány žádné pomocné zdroje informací, často nebylo učivo dovedeno do aplikační fáze, která by pomohla žáky motivovat. Více názorná byla výuka na prvním stupni, obsahovala také některé prvky sociálního vyučování.

Obecně malou pozornost věnovali učitelé úvodní, průběžné a závěrečné motivaci. Zejména se závěrem a potřebnou rekapitulací nebylo v několika hodinách v časovém rozvržení vyučovací hodiny počítáno. Ve sledované výuce nebyli žáci zkoušeni a klasifikováni, přestože byly hodiny věnovány opakování či procvičování probraného učiva. Průběžné verbální hodnocení ve třídách prvního stupně bylo zpravidla podporující, oceňován byl osobní posun v úrovni zvládnutí. Ve třídách druhého stupně většinou chyběla hlubší práce s chybou, důraz byl kladen spíše na mechanické zvládnutí učiva, málo byl záměrně podporován rozvoj komunikativních schopností žáků. Při výuce byli žáci ukáznění, ale většinou velmi pasivní.

Úroveň sledované výuky matematiky byla ve všech hodnocených jevech průměrná, pozitivní zjištění byla ve větší míře zaznamenána ve třídách prvního stupně.

Fyzika

Ve všech ročnících je výuka fyziky dotována dvěma hodinami týdně. Ve volitelné části učebního plánu není tento předmět zastoupen. Předložené časově-tematické plány učitelů odpovídají svým obsahem učebním osnovám. Plánování je podřízeno učebnicím, které má škola k dispozici. Zahrnuje všechny cílové okruhy učiva. Při jejich naplnění by nemělo dojít k obsahové duplicitě v ročnících. Aktuální příprava na výuku byla dobrá.

Výuka fyziky je zajištěna dvěma učiteli, učitelem s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro první stupeň základních škol (VI. třída, dvě hodiny týdně, tj. 20 %) a ve zbývajících třídách učitelkou, která splňuje podmínky odborné i pedagogické způsobilosti pro výuku tohoto předmětu.

Materiálně technické podmínky se od poslední inspekce zásadně nezměnily, jsou průměrné. Výuka probíhá v odborné pracovně se standardním vybavením. K výuce slouží také některé nástěnné materiály a dostupné informativní pomůcky. Psychohygienické zásady (členění hodin, tempo výuky) byly dodržovány. V některých třídách je fyzika zařazena pouze do odpoledního vyučování, což není (vzhledem k náročnosti předmětu) ideální.

Nové vědomosti byly žákům zprostředkovávány zpravidla přenosem poznatku od učitele k žákovi formou výkladu a vysvětlování. V některých hodinách byly užity demonstrační metody. Byl vytvářen pouze omezený prostor pro aktivní učení, pro hledání různých přístupů k řešení úkolů. Značný prostor byl naopak věnován procvičování a upevňování učiva (teoretická cvičení, výpočty), často s přehnaným důrazem na jeho mechanické zvládnutí.

Malá pozornost byla věnována diagnostice (např. byly formálně kladené otázky typu „pověz nám, co víš o...“, při hodnocení výkonu chybělo hlubší zdůvodnění klasifikace, nastavení měřítek pro ostatní žáky). Vstupní motivace byla často zastoupena sdělením tématu hodiny. Při výuce byly nové poznatky vyvozovány z praktických zkušeností žáků z běžného života. Některé hodiny postrádaly hodnocení výkonu jednotlivých žáků i třídy, na tuto činnost se často nedostával potřebný čas.

Verbální komunikace mezi žáky a učitelem volně probíhala pouze v jedné ze zhlédnutých hodin, žáci mohli vyslovovat názory, diskutovat o pozorovaných jevech s učitelem i mezi sebou. V ostatních hodinách probíhala komunikace převážně na úrovni učitel - žák (otázka - odpověď, mnohdy velmi kusá či jednoslovná). Malá pozornost byla v hodinách věnována rozvíjení smyslu žáků pro kooperaci a pro vzájemnou toleranci (málo příležitostí ke kooperativnímu učení na úrovních žák - skupina, žák - žák).

Pro výuku fyziky má škola průměrné podmínky, kvalita výuky byla ve všech sledovaných jevech hodnocena jako průměrná.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Průběh vzdělávání je ve sledovaných předmětech hodnocen jako průměrný.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

V této kapitole jsou hodnoceny **systemové a organizační** podmínky vzdělávacího procesu, které souvisejí s řízením jeho kvality.

Plánování

Celková koncepce odpovídá podmínkám školy a jejího prostředí. Zahrnuje i plán v horizontu jednoho školního roku. Ten není rozpracován do konkrétních oblastí s termínovanými úkoly a delegováním příslušných pravomocí. Za priority ve výchovně vzdělávací činnosti považuje ředitelka školy dosahování kvalitních výukových výsledků, zvyšování aprobovanosti učitelského sboru, celkovou modernizaci učeben nezbytnou audio a videotechnikou. Aktuálním úkolem je adaptovat učitele a žáky na moderní formy výuky, zvláště v oblasti práce s počítači.

Podněty a připomínky předmětových komisí jsou předkládány pedagogické radě a společně s vedením školy posuzovány. Schválený učební plán vyhovuje potřebám a zájmům žáků. Formou povinně volitelných předmětů je posilována výuka matematiky (cvičení z matematiky, informatika) a přírodopisu (praktika z přírodopisu). Rozsah nepovinných předmětů je široký, např. *užité výtvarné činnosti, náboženství, ekologie*.

Vyučující zpracovávají tematické plány, některé z plánů obsahují i časové rozvržení a mají, zejména na druhém stupni, různou vypovídací hodnotu. Tematika týkající sociopatologických jevů není do plánů odpovídajících předmětů začleněna.

Škola vykazuje 33 integrovaných žáků, pro které jsou zpracovány individuální plány. V těchto plánech nejsou zaznamenávány změny a posun situace o žácích.

Plánování školy je hodnoceno jako velmi dobré.

Organizování

Rozdělení kompetencí mezi ředitelku a jejího zástupce umožňuje operativní řízení denního provozu a výchovně vzdělávací práce školy. Zástupce ředitelky školy má na starosti pedagogické a provozní pracovníky, provoz školy a školní družinu. Výchovný poradce je pověřován úkoly přímo ředitelkou školy. Na další pracovníky jsou delegovány příslušné pravomoci (vedoucí předmětových komisí, správci kabinetů, odborných učeben, protidrogový koordinátor, vedoucí vychovatelka družiny apod.). Poradními orgány vedení školy jsou pedagogická rada a předmětové komise.

Řád školy obsahuje všechna předepsaná ustanovení pro všechny oblasti. Vnitřní řád školy stanoví organizaci dne, poukazuje na nutnost zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a sumarizuje jejich povinnosti. Není aktualizován v oblasti práv žáků s důrazem na právo ochrany před všemi návykovými látkami a toxikománií. Formální nedostatky v řádu školy byly ředitelkou odstraněny v průběhu inspekce. Organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným právním předpisům, s ohledem na výjimku povolené úpravy režimu vyučovacího dne (zkrácení přestávky z 10 na 5 minut v dopoledním sledu na prvním stupni - žádost o úpravu režimu je povolena MŠMT ČR č.j. 24 995/2001-22).

Vnitřní informační systém je založen na denním kontaktu pracovníků s vedením školy. Řádné pedagogické rady se konají pětkrát za školní rok, operativně jsou informace předávány na mimořádných provozních poradách. Některé zápisy z pedagogických rad postrádaly závěry a z nich i vyplývající úkoly. Týdenní plán je vyvěšován ve sborovně. Žáci jsou informováni

prostřednictvím třídních učitelů, školním rozhlasem, oběžníky a informacemi na nástěnkách. Informační systém pro rodiče je zajišťován pravidelnými třídními schůzkami a následným předáváním informací, třídními schůzkami (dvakrát ve školním roce), pravidelnými odpoledními konzultacemi jednou měsíčně, popřípadě mají rodiče možnost navštívit školu, pokud se pro to sami rozhodnou. K bezprostřední informaci o výsledcích vzdělávání a chování žáků slouží žákovská knížka.

Škola se prezentuje na veřejnosti úspěšnou účastí v okresních kolech, v předmětových olympiádách a nadstandardní účastí v atletických závodech. Dostatek informací o škole s prvky sebehodnocení poskytuje také výroční zpráva za školní rok 2000/2001.

Organizování má velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Všichni pracovníci byli prokazatelným způsobem seznámeni se svými právy a povinnostmi. Ředitelka zohledňuje zájmy, schopnosti a dovednosti pracovníků při stanovení jejich pracovní náplně. Každý pracovník byl seznámen se svými úkoly, s očekávaným výsledkem a s možnostmi (zejména s finančními), které má vedení školy pro ocenění jeho práce nad rámec běžných povinností.

Vedení školy vytváří příznivé podmínky pro doplňování potřebného vzdělání. Ředitelka zpracovala v souladu s příslušným resortním pokynem pro školní rok 2001/2002 plán dalšího vzdělávání, který svým obsahem přesahuje do dalších tří let. Pro nekvalifikované a začínající pracovníky je zajištěna pomoc ze strany vedení a metodických orgánů školy a také jsou určeni tzv. „uvádějící“ učitelé, kteří podle stanoveného plánu práce tyto učitele vedou a pomáhají jim překonávat některé nesnáze. Loňská výroční zpráva o činnosti školy neobsahuje zprávu o dalším vzdělávání učitelů.

Ředitelka ve své denní práci dokáže využívat interpersonálních dovedností k motivování svých podřízených. Ve vedení spolupracovníků je interaktivní, zaměřuje svůj zájem na pracovníky a na jejich potřeby. Vytvrvala se snaží zvyšovat kvalitu pedagogického sboru a plněných úkolů a využívá pro to i finančních možností, které jí dává příslušná část dotace na mzdy.

Hodnocení pracovníků vychází z kritérií, která jsou ve škole obecně známým, v poradě pracovníků projednaným materiálem. Oceňováno je zvyšování kvalifikace, metodická činnost, práce se žáky nad rámec pracovních povinností (zájmová činnost), správcovské činnosti při správě školního majetku, zavádění nových forem výuky, pravidelně se opakující činnosti nad rámec obecných povinností. Výsledky hospitací se stávají jedním z kritérií pro hodnocení pracovníků. Rozdíly ve výši osobního příplatku jsou patrné. Mimořádné odměny jsou přiznávány za jednorázové úspěšné akce.

System, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků mají velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Kontrola je plánována v celé organizační struktuře. Kompetence jsou funkčně rozděleny mezi oba členy vedení. Ředitelka a její zástupce vypracovali osobní *Plány kontrol a hospitační činnosti 2001/2002*, ty jsou rozpracovány do jednotlivých měsíců a stanovují, co bude předmětem kontroly a jakou metodou bude provedena. Navíc jsou každý měsíc k předem naplánovaným kontrolám a hospitačním operativně doplňovány podle případné potřeby.

O provedených kontrolách a o hospitačních jsou vedeny písemné zápisy, jsou vyvozovány závěry a prováděna nápravná opatření. Důsledně byl v minulém období kontrolován zejména provoz (vzhledem k trvalým provozním problémům a prováděné rekonstrukci vytápění byla tato priorita pochopitelná). Drobnější provozní nedostatky byly odstraňovány operativně. Četnost hospitací a jejich zaměření (vzhledem k pedagogickému sboru i předmětově) byly

přiměřené velikosti školy. Malou účinnost měla opatření, která byla ukládána po hospitacích. Tento fakt lze konstatovat zejména na základě aktuálně zjištěné úrovně kvality výuky při inspekci. Rozbory vyučovacích hodin, které provádělo vedení školy v rámci inspekce po hodinách sledovaných společně se školními inspektory, byly prováděny kvalitně a odborně, s taktem, ale otevřeně. Přesto se vedení školy jen u malého počtu pracovníků podařilo dosáhnout žádoucí změny v přístupu k žákům, v organizaci, formách a metodách výuky.

Kvalitu výuky sleduje vedení školy také prostřednictvím rozborů různých písemností a prací žáků (od písemných kontrolních a laboratorních prací, přes žakovské sešity k výkresům a výrobkům). K pravidelné vnější evaluaci nedochází. Kontrola pedagogické dokumentace je vykonávána svědomitě a pečlivě.

Systém a rozsah kontrolních mechanismů odpovídá typu a velikosti školy, jejich účinnost má průměrnou úroveň.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Podmínky vzdělávání byly celkově hodnoceny jako velmi dobré

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství

Systém výchovného poradenství (dále VP) ve škole se řídí *Ročním plánem výchovného poradce*, který je měsíčně strukturován, průběžně inovován a vyhodnocován. Tento plán práce se týká všech oblastí (VP), s výjimkou péče o nadané žáky.

Garantem systému je výchovná poradkyně, která nemá pro výkon funkce předepsané vzdělání. Funkci výchovné poradkyně však vykonává teprve prvním rokem a má zájem zahájit studia ve stanovené době. V předepsaném rozsahu jí byla upravena míra vyučovací povinnosti tak, aby se mohla výchovnému poradenství ve škole věnovat. Pro styk s veřejností a se žáky stanovila pravidelné úřední hodiny. K informování veřejnosti o službách VP slouží nástěnka ve společných veřejně přístupných prostorách školy.

Při jednáních se zákonnými zástupci žáků je možné zajistit intimitu prostředí, protože výchovná poradkyně má vlastní kabinet, v případě potřeby i ředitelnu. Vybavení odbornou speciálně pedagogickou literaturou je průměrné, škola nevlastní žádné speciální počítačové programy tohoto typu, ale výchovná poradkyně a žáci školy mají přístup na *Internet*.

Aktuální praxe výchovné poradkyně zahrnuje zejména pomoc žákům tělesně a zdravotně postiženým a úkoly spojené s profesionální orientací žáků, věnuje pozornost žákům s výukovými a výchovnými problémy. Zprostředkovává především kontakt mezi rodiči těchto žáků a pedagogicko-psychologickou poradnou. Podílí se na zpracování individuálních vzdělávacích plánů pro žáky se specifickou poruchou učení a také na jejich realizaci. Dokumentace vztahující se k integrovaným zdravotně postiženým žákům je uložena u výchovné poradkyně, kopie zpráv z pedagogicko-psychologické poradny jsou rovněž ukládány v katalogových listech.

Úroveň služeb výchovného poradenství je nadprůměrná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- *Systém dalšího vzdělávání pracovníků a jejich profesní růst ve školním roce 2001/2002*
- rozvrh hodin
- *Výroční zpráva školy o činnosti školy 2000/2001*
- vzorky aktuálních žákovských písemností, žákovské knížky
- personální dokumentace poskytnutá referátem školství Okresního úřadu Kutná Hora
- *Inspekční zpráva (ČŠI, čj. 032 143/99-2050, ze dne 10. března 1999)*
- *Plány kontrol a hospitační činnosti 2001/2002 (ředitelka a zástupce ředitelky školy, září 2001)*
- Roční plán práce výchovného poradce
- časově-tematické plány sledovaných předmětů
- dokumentace výchovného poradce o žácích s poruchami učení a chování
- katalogové listy a třídní výkazy
- třídní knihy za školní rok 2000/2001
- třídní knihy za školní rok 2001/2002
- úprava režimu vyučovacího dne (MŠMT č. j. 24 995/2001-22)
- řád školy
- organizační řád školy
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol čj. 32 296/01-21 MŠMT ČR ze dne 7. ledna 2002
- zápisy z jednání pedagogických rad
- vnitřní řád školy

ZÁVĚR

Základní škola má pro výchovně-vzdělávací činnost průměrné podmínky. Podle předcházející zprávy ČŠI a zjištění aktuálního stavu se vedení školy podařilo zlepšit personální obsazení výuky a částečně materiálně-technické podmínky.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných oblastech byla hodnocena jako průměrná. Citelným nedostatkem ve výuce byla zejména motivace, která se objevovala převážně jen jako motivace vstupní. Při výuce nebyly využity moderní metody vyučování, ani vhodná didaktická technika (včetně techniky výpočetní), přestože základní vybavení škola má.

Základní manažerské činnosti vykonává ředitelka velmi dobře, kontrolní mechanismy mají průměrnou úroveň. V oblasti organizačních a systémových podmínek inspekce zaznamenala převahu pozitivních zjištění. Proto byla úroveň organizačních a systémových podmínek celkově hodnocena jako nadprůměrná.

Vedení se daří udržovat poměrně kvalitní úroveň řídicích činností, dosud se nepodařil zásadnější zvrat v kvalitě průběhu učení a vyučování (stereotypní formy a metody práce se žáky). Řízení hodnotí ČŠI jako velmi dobré.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Antonín Smrž
Členové týmu	Mgr. Zdeňka Fadrná
	Mgr. Pavel Skokan

V Benešově dne 20. února 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 1. 3. 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

PaedDr. Jitka Schüllerová, ředitelka školy

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad, odbor školství, mládeže a sportu, Zborovská 11, 150 00 PRAHA 5 - Smíchov	2002-03-25	021 43/02-5161
OÚ Potěhy	2002-03-25	021 44/02-5161

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány